

Sygn. akt I C 1212/18

POSTANOWIENIE

Dnia 4 listopada 2020 r.

Sąd Rejonowy Gdańsk-Północ w Gdańsku I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący: Sędzia Marek Jasiński

po rozpoznaniu 4 listopada 2020 r.

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa A. G. i G. G.

przeciwko (...) Spółce Akcyjnej z siedzibą w G.

o zapłatę

postanawia

zamknąć rozprawę.

Sygn. akt I C 1212/18

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 4 listopada 2020 r.

Sąd Rejonowy Gdańsk – Północ w Gdańsku I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący: Sędzia Marek Jasiński

po rozpoznaniu w dniu 4 listopada 2020 r. w Gdańsku

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa A. G. i G. G.

przeciwko (...) Spółce Akcyjnej z siedzibą w G.

o zapłatę

I. zasądza od (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w G. na rzecz A. G. i G. G. kwotę 18700 zł (osiemnaście tysięcy siedemset złotych) wraz z ustawowymi odsetkami liczonymi od kwoty 10000 zł (dziesięć tysięcy złotych) od 22 grudnia 2015 r. do 31 grudnia 2015 r. oraz ustawowymi odsetkami za opóźnienie od 1 stycznia 2016 r. do dnia zapłaty, a także ustawowymi odsetkami za opóźnienie od kwoty 8700 zł (osiem tysięcy siedemset złotych) od 5 lipca 2018 r. do dnia zapłaty;

II. zasądza od (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w G. na rzecz G. G. kwotę 12900 zł (dwanaście tysięcy dziewięćset złotych) wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od 5 lipca 2018 r. do dnia zapłaty;

III. oddala powództwo w zakresie wniosku o waloryzację zasądzonego świadczenia oraz w zakresie żądania zasądzenia świadczenia na rzecz powodów solidarnie;

IV. kosztami procesu obciąża w całości (...) Spółkę Akcyjną z siedzibą w G., pozostawiając ich szczegółowe wyliczenie referendarzowi sądowemu.

Sygn. akt I C 1212/18

ZARZĄDZENIE

Dnia 4 listopada 2020 r.

1. (...)

2. (...)

3. (...)

(...)

Sygn. akt I C 1212/18

UZASADNIENIE

Pozwem wniesionym w dniu 28 lipca 2018 r., po rozszerzeniu powództwa pismem z 8 czerwca 2020 r. (k.188-208) i zmodyfikowanym w piśmie z 8 października 2020 r. (k.228-230), powodowie A. G. i G. G. domagali się zasądzenia na swoją rzecz od pozwanej (...) Spółki Akcyjnej w G. kwoty 18.700 zł - tytułem wynagrodzenia za bezumowne korzystanie przez pozwanego w okresie od 1.10.2012 r. do 23.06.2018 r. z należącej do nich działek gruntu numer (...) objętej księgą wieczystą (...) wraz z odsetkami ustawowymi liczonymi od kwoty 10.000 zł od dnia 22 grudnia 2015 r. do 31 grudnia 2015 r. oraz ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 1 stycznia 2016 r. do dnia zapłaty, a także ustawowymi odsetkami za opóźnienie od kwoty 8.700 zł od 5 lipca 2018 r. do dnia zapłaty oraz zasądzenia od pozwanej na rzecz G. G. kwoty 12.900 zł wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 5 lipca 2018 r. do dnia zapłaty i kosztami procesu, tytułem wynagrodzenia za bezumowne korzystanie z należącej do niego działki gruntu numer (...) objętej księgą wieczystą (...), w związku ze znajdującą się na nich, należącą do pozwanej, infrastrukturą przesyłową. Strona powodowa wniosła także o waloryzację roszczenia dochodzonego w pozwie.

W odpowiedzi na pozew pozwana (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w G., wniosła o oddalenie powództwa i zasądzenie kosztów postępowania.

W uzasadnieniu wskazała, że nie kwestionuje pozwu co do zasady, kwestionując jego wysokość, podniosła zarzut braku legitymacji procesowej czynnej po stronie powodów w zakresie żądania zapłaty wynagrodzenia odnośnie działki gruntu nr (...) – gdyż powyższa działka została sprzedana przez powodów.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

(...) Spółka Akcyjna z siedzibą w G. jest następcą prawnym następujących podmiotów: przedsiębiorstwa państwowego Zakład (...), Zakład (...) S. A. w G., (...) S.A. w G., Koncern energetyczny (...) S.A. w G.. Przekształcenie przedsiębiorstwa państwowego Zakład (...) w jednoosobową spółkę Skarbu Państwa (Zakład (...) S. A. w G.) nastąpiło zarządzeniem (...) /O./ (...) z dnia 9 lipca 1993 r.

/ **bezsporne** , nadto: odpis z KRS – k. 83-90v/

A. i G. G. są od dnia 1 stycznia 2003 r. współwłaścicielami działek nr (...), położonych w G.-O., dla których Sąd Rejonowy Gdańsk-Północ w Gdańsku prowadzi księgę wieczystą (...). G. G. jest od dnia 22 lutego 2001 r. właścicielem

działki nr (...), położonej przy ul. (...) w G., dla której Sąd Rejonowy Gdańsk-Północ w Gdańsku prowadzi księgę wieczystą nr (...) (przed 22 lutego 2001 r. G. G. był jej współwłaścicielem).

Działka nr (...), która objęta jest księgą wieczystą (...) o powierzchni 0,2077 ha została sprzedana przez powodów w dniu 14 sierpnia 2018 r.

/ **bezsporne** , a nadto: treść ksiąg wieczystych – k. 12-21 w zw. z k. 108-110, mapy ewidencyjne - k. 22-23, wypisy z rejestru gruntów – k. 24-25, postanowienie z dnia 18 kwietnia 2019 r. wraz z uzasadnieniem - k. 190-207/

Na nieruchomości stanowiącej działki nr (...) usytuowane są urządzenia przesyłowe w postaci napowietrznej linii elektroenergetycznej średniego napięcia 15 kV. Linia zawieszona jest na słupie rozkracznym nr 25 zabudowanym z żerdzi żelbetowych. Przebiega wzdłuż granicy nieruchomości powodów z działkami sąsiednimi. Przewody linii napowietrznej zawieszane są nad ogrodzeniem.

Na terenie działki nr (...) w jej północno – wschodnim narożniku znajduje się odnoga słupa podwójnego linii 15 kV. Druga odnoga znajduje się na sąsiedniej działce.

Na nieruchomości stanowiącej działkę nr (...) znajdują się urządzenia przesyłowe w postaci linii elektroenergetycznej napowietrznej niskiego napięcia 0,4 kV, podziemnej kablowej linii energetycznej 15 kV oraz słupowej stacji transformatorowej o numerze T- (...) przekształcająca średnie napięcie 15 kV na niskie napięcie 0,4 kV.

/ **bezsporne** /

Pismem z 8 listopada 2012 r. pełnomocnik A. i G. G. wezwał (...) Spółkę Akcyjną w G. do zapłaty kwoty 141 313 zł tytułem wynagrodzenia za bezumowne korzystanie z ich nieruchomości w okresie od 1 października 2002 r. do 30 września 2012 r., w terminie 7 dni od daty otrzymania pisma. Pismo nadano 14 listopada 2012 r. Spółka nie ustosunkowała się do przedmiotowego pisma.

Kolejno pismem z dnia 23 czerwca 2018 r. r. pełnomocnik A. i G. G. wezwał (...) Spółkę Akcyjną w G. do zapłaty kwoty 33.000 zł tytułem wynagrodzenia za bezumowne korzystanie z ich nieruchomości w okresie od 01.10.2012r. do 23.06.2018 r., w terminie 7 dni od daty otrzymania pisma. Pismo nadano 25 czerwca 2018 r. Spółka nie ustosunkowała się do przedmiotowego pisma. A. i G. G. wnieśli do tut. Sądu wnioski o zawiązanie pozwanej do próby ugodowej, postępowanie toczyło się pod sygn. akt I Co 819/15, jednak do zawarcia ugody nie doszło.

/ **bezsporne** , nadto: pisma powodów wraz z dowodami nadania – k. 26-31v, wniosek o zawiązanie do próby ugodowej z dowodem nadania – k. 32, protokół w sprawie I Co 819/15 – k. 33/

Postanowieniem z dnia 18 kwietnia 2019 r. wydanym w sprawie XIII Ns 243/13, Sąd Rejonowy Gdańsk – Północ w Gdańsku ustanowił na rzecz (...) S.A. w G., na nieruchomości położonej w G., stanowiącej działkę nr (...), nieograniczoną w czasie i odpłatną służebność przesyłu polegającą na uprawnieniu do eksploatacji, konserwacji, modernizacji, napraw i usuwania awarii urządzeń przesyłowych oraz wejścia i wjazdu na teren tej nieruchomości w celu wykonywania uprawnień wynikających z ustanowienia służebności przesyłu, w zakresie opisanym w opinii biegłego geodety K. C., stanowiącej integralną część postanowienia.

/ **bezsporne** , a nadto: postanowienie z dnia 18 kwietnia 2019 r. wraz z uzasadnieniem - k. 190-207/

Wysokość należnego wynagrodzenia za bezumowne korzystanie z części nieruchomości należących do A. i G. G. za okres od dnia 1 października 2012 r. do 23 czerwca 2018 r. wynosi łącznie 31.600 zł. Na powyższą kwotę składają się należności za korzystanie związane z posadowieniem i korzystaniem z istniejących urządzeń przesyłowych linii elektroenergetycznej SN 15 kV na nieruchomości stanowiącej działki nr (...) – 18.700 zł, (przy założeniu powierzchni strefy ograniczonego użytkowania wynoszącej 191 m²); a nadto za korzystanie związane z posadowieniem i korzystaniem z istniejących urządzeń przesyłowych na nieruchomości stanowiącej działkę nr (...), przy ul. (...) w G., w

tym: napowietrznej linii elektroenergetycznej nN 0,4 kV – 12.900 zł (przy założeniu powierzchni strefy ograniczonego użytkowania wynoszącej 137 m²).

/ **dowód** : opinia biegłego sądowego J. M. z załącznikami - k. 134-178, pisemna opinia uzupełniająca – k. 220-221/

Sąd zważył, co następuje:

Stan faktyczny w sprawie jest częściowo niesporny. Poza sporem pozostaje, iż przez przywołane w pozwie nieruchomości przebiega należąca do pozwanej (wcześniej jej poprzedników prawnych) infrastruktura elektroenergetyczna w postaci linii energetycznych (naziemnych i podziemnej), słupów i stacji transformatorowej. Pozwana wprost nie zakwestionowała też faktu, że powodowie byli – w okresach objętych pozwami – właścicielami przedmiotowych nieruchomości, jedynie co do działki nr (...) pozwany zakwestionował legitymację czynną powodów w tym zakresie - natomiast zauważyć należy, że okoliczności te wynikają z przedłożonych do akt sprawy dokumentów w postaci treści ksiąg wieczystych, wypisów z rejestru gruntów oraz umów i innych dokumentów, z których wynikają daty nabycia przez powodów praw własności. Strony nie kwestionowały także treści wzajemnej korespondencji prowadzonej w związku z roszczeniami powodów.

Powództwo zasługiwało na uwzględnienie w części.

W pierwszej kolejności przytoczyć należy treść art. 352 § 1 i 2 k.c., zgodnie z którym kto faktycznie korzysta z cudzej nieruchomości w zakresie odpowiadającym treści służebności, jest posiadaczem służebności. Do posiadania służebności stosuje się odpowiednio przepisy o posiadaniu rzeczy.

Stan faktyczny w sprawie niniejszej daje podstawę do przyjęcia, iż pozwana korzysta z nieruchomości powodów w taki sposób, w jaki czyniłby to podmiot uprawniony z tytułu służebności przesyłu. Pozwana jest bowiem przedsiębiorcą zajmującym się dostarczaniem energii elektrycznej za pomocą linii energetycznych i innych urządzeń służących do przesyłu energii.

Przechodząc jednak do zasadniczych rozważań merytorycznych w pierwszej kolejności odnieść się należy do podniesionego przez pozwanego zarzutu braku legitymacji czynnej co do roszczenia powodów w zakresie żądania zapłaty wynagrodzenia za bezumowne korzystanie z nieruchomości odnośnie działki oznaczonej numerem ewidencyjnym (...).

Podkreślić należy, że legitymacja procesowa jest to określone normami prawa materialnego uprawnienie konkretnego powoda do dochodzenia sądowej ochrony określonego roszczenia materialnoprawnego przeciwko konkretnemu pozwanemu. Jeśli więc zostanie wykazane, że strony są związane prawnomaterialnie z przedmiotem procesu, którym jest roszczenie procesowe, to zostanie wykazana legitymacja procesowa powoda (czynna) i pozwanego (bierna). W przeciwnym razie brak będzie legitymacji procesowej czy to powoda, czy też pozwanego, albo też obu stron.

W realiach niniejszej sprawy i ustalonego stanu faktycznego wskazać należy, iż z treści złożonego do akt sprawy treści księgi wieczystej nr (...) na stan 16 września 2019 r. jednoznacznie wynika, iż powyższa nieruchomość została sprzedana przez powodów w dniu 14 sierpnia 2018 r. Niniejszy pozew dotyczy okresu od 1 października 2012r. do 23 czerwca 2018 r., a więc niewątpliwie we wskazanym czasie powodowie byli właścicielami powyższej nieruchomości. Tym samym brak było jakichkolwiek podstaw do uwzględnienia podnoszonego przez pozwanego zarzutu braku legitymacji czynnej.

Nie budzi wątpliwości Sądu, iż w sytuacji przewidzianej w art. 352 k.c. stosuje się również przepisy o posiadaniu rzeczy, tj. m.in. art. 224-227 k.c. Stanowisko to jest ugruntowane w orzecznictwie Sądu Najwyższego oraz poglądach doktryny prawniczej.

Zgodnie z art. 224 § 1 i 2 k.c., samoistny posiadacz w dobrej wierze nie jest obowiązany do wynagrodzenia za korzystanie z rzeczy i nie jest odpowiedzialny ani za jej zużycie, ani za jej pogorszenie lub utratę. Nabywa własność

pożytków naturalnych, które zostały od rzeczy odłączone w czasie jego posiadania, oraz zachowuje pobrane pożytki cywilne, jeżeli stały się w tym czasie wymagalne. Jednakże od chwili, w której samoistny posiadacz w dobrej wierze dowiedział się o wytoczeniu przeciwko niemu powództwa o wydanie rzeczy, jest on obowiązany do wynagrodzenia za korzystanie z rzeczy i jest odpowiedzialny za jej zużycie, pogorszenie lub utratę, chyba, że pogorszenie lub utrata nastąpiła bez jego winy. Obowiązany jest zwrócić pobrane od powyższej chwili pożytki, których nie zużył, jak również uiszczyć wartość tych, które zużył.

Stosownie zaś do art. 225 k.c., obowiązki samoistnego posiadacza w złej wierze względem właściciela są takie same jak obowiązki samoistnego posiadacza w dobrej wierze od chwili, w której ten dowiedział się o wytoczeniu przeciwko niemu powództwa o wydanie rzeczy. Jednakże samoistny posiadacz w złej wierze obowiązany jest nadto zwrócić wartość pożytków, których z powodu złej gospodarki nie uzyskał, oraz jest odpowiedzialny za pogorszenie i utratę rzeczy, chyba że rzecz uległaby pogorszeniu lub utracie także wtedy, gdyby znajdowała się w posiadaniu uprawnionego.

Z analizy powyższych przepisów wynika, iż skuteczność roszczenia o zapłatę za bezumowne korzystanie uzależniona jest od spełnienia kilku przesłanek – prawa własności występującego z żądaniem, korzystania z działek przez podmiot, przeciwko któremu jest skierowane żądanie oraz złej wiary korzystającego.

O ile w okolicznościach sprawy niniejszej dwie pierwsze przesłanki wątpliwości nie budzą, o tyle rozważenia wymagała kwestia dobrej lub złej wiary pozwanej w okresach objętych żądaniem pozwu. Tylko ustalenie, że korzystanie to było w złej wierze uprawnia bowiem do domagania się wynagrodzenia na podstawie art. 225 k.c. Ustalenie, że przedsiębiorstwo energetyczne, ingerując w sferę cudzej własności, poprzez postawienie słupów elektroenergetycznych i poprowadzenie linii przesyłowych a następnie bieżące utrzymywanie tych urządzeń, korzystało z tej nieruchomości w sposób odpowiadający treści służebności przesyłu, będąc w dobrej wierze, wyłącza możliwość dochodzenia wynagrodzenia za bezumowne korzystanie z nieruchomości na podstawie art. 225 k.c. w związku z art. 224 § 2 k.c. i art. 230 k.c.

Na gruncie przedmiotowej sprawy, o czym była mowa wyżej, brak jest podstaw do wysnuwania wniosków o tym, że strona pozwana była w dobrej wierze. Zważyć należy, że pozwany nie przywołał w toku procesu żadnej decyzji administracyjnej jako decyzji wywłaszczeniowej, mającej dowodzić, iż prawnie władą nieruchomością powodów. Nadto, nie przedstawił żadnego dowodu, który wykazywałby, iż dysponował zgodą powoda na urządzenie linii przesyłu na jego nieruchomości.

W konsekwencji powyższych rozważań uznać należy, iż korzystanie przez pozwanego z urządzeń przesyłowych posadowionych na nieruchomości powodów położonej w G. - O. odbywało się w złej wierze.

Żądanie powodów dotyczy lat 2012 – 2018, a więc okresu, w którym ugruntowane już było obowiązywanie Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z 1997 r. statuującej zasadę pełnej ochrony prawa własności. Zasada pełnego poszanowania prawa własności prywatnej obowiązywała już wcześniej, w pełni zaakceptowana została wraz z transformacją ustrojową w 1989 r. Pozwana jako profesjonalista w obrocie gospodarczym zdawała sobie sprawę, iż zakładając linię energetyczną oraz stawiając słupy na cudzej nieruchomości narusza prawo własności. Z całą pewnością można wymagać od pozwanej znajomości podstawowych reguł i zasad prawnych w tym zasady ochrony prawa własności prywatnej.

Zdaniem Sądu powyższe okoliczności jednoznacznie przesądzają o braku dobrej wiary po stronie pozwanej. Tym samym spełniona została kolejna przesłanka uzasadniająca żądania powodów.

Ustaliwszy zatem, że zachodzą przesłanki do żądania przez powodów wynagrodzenia za bezumowne korzystanie z nieruchomości przez pozwaną, należało ocenić żądanie pozwu odnośnie wysokości, mając na względzie, że pozwana zakwestionowała powództwo w tym zakresie.

Celem ustalenia wysokości należnego wynagrodzenia Sąd dopuścił dowód z opinii biegłego sądowego J. M.. W ocenie Sądu opinie biegłego wraz z opinią uzupełniającą sporządzone zostały przez osobę mającą gruntowną wiedzę i

doświadczenie z zakresu przedmiotu opinii tj. wyceny nieruchomości. Biegły prawidłowo zanalizował stan faktyczny, szczegółowo przestawił metody którymi się kierował. Zarzuty zgłaszane do opinii przez strony biegły wyczerpująco wyjaśnił w opiniach uzupełniających. W szczególności obszernie i przekonująco uzasadnił kwestię powierzchni części nieruchomości, z których w sposób odpowiadający służebności przesyłu, korzystała pozwana spółka. Z tych względów Sąd nie znalazł podstaw do dalszego kwestionowania, czy uzupełnienia opinii biegłego.

W konsekwencji Sąd zasądził od pozwanej spółki kwotę wyliczoną przez biegłego na rzecz powodów i to zgodnie ze zmodyfikowanym żądaniem pozwu określonym w piśmie powodów opatrzonym datą 8 października 2020 r. tytułem odszkodowania za bezumowne korzystanie przez pozwaną z nieruchomości stanowiącej własność strony powodowej tj. na rzecz A. G. i G. G. kwotę łącznie 18.700 zł oraz na rzecz G. G. kwotę 12.900 zł.

Odnosnie odsetek od zasądzonych kwot Sąd miał na względzie art. 455 k.c., zgodnie z którym jeżeli termin spełnienia świadczenia nie jest oznaczony ani nie wynika z właściwości zobowiązania, świadczenie powinno być spełnione niezwłocznie po wezwaniu dłużnika do wykonania. Z akt sprawy wynika bezspornie, iż jeszcze przed wszczęciem postępowania sądowego pozwany wzywany był do zapłaty za bezumowne korzystanie z nieruchomości. Uzasadnione więc było zasądzenie odsetek zgodnie z żądaniem pozwu.

W pozostałym zakresie, Sąd powództwo oddalił o czym orzekł w punkcie III wyroku, w szczególności w zakresie żądania zasądzenia odszkodowania na rzecz powodów A. G. i G. G. solidarnie. Należy pamiętać, że zgodnie z przepisem art. 369 k.c., zobowiązanie jest solidarne, jeżeli wynika to z ustawy lub z czynności prawnej. Solidarność wierzycieli nie wynika z tym przypadku ani z treści czynności prawnej, ani nie przewiduje jej żadnej przepis ustawy.

Sąd nie dopatrzył się także w niniejszej sprawie przesłanek do orzeczenia waloryzacji zasądzonego i ustalonego przez biegłego świadczenia w postaci wynagrodzenia za bezumowne korzystanie z nieruchomości. Zgodnie z art. 358 §3 k.c. w razie istotnej zmiany siły nabywczej pieniądza po powstaniu zobowiązania sąd może po rozważeniu interesów stron zgodnie z zasadami współżycia społecznego zmienić wysokość lub sposób spełnienia świadczenia pieniężnego chociażby były ustalone w orzeczeniu lub umowie. Podstawową przesłanką do zastosowania art. 358 §3 k.c. jest istotna zmiana siły nabywczej pieniądza po powstaniu zobowiązania, a przed spełnieniem świadczenia pieniężnego. Nie ulega także wątpliwości, iż roszczenie o zapłatę świadczenia pieniężnego z tytułu bezumownego korzystania z nieruchomości może być jako świadczenie pieniężne waloryzowane na podstawie art. 358 §3 k.c. niemniej jednak stwierdzić należy, iż w przedmiotowej sprawie brak ku temu przesłanek.

Nie można zgodzić się z twierdzeniem strony powodowej, iż w okresie czasu od 2012 roku do 2018 roku nastąpiła istotna zmiana siły nabywczej pieniądza. Wskaźnik stopnia inflacji w okresie objętym pozwem wynosił niewiele ponad 1 % licząc rok do roku a ponadto ceny nieruchomości w tym okresie nie podlegały gwałtownym znacznym wzrostom. W takim stanie rzeczy w ocenie Sądu brak przesłanki do stwierdzenia, iż nastąpiła aż tak istotna zmiana siły nabywczej pieniądza która usprawiedliwiłaby skorzystanie z tej nadzwyczajnej instytucji i zwaloryzowanie zasądzonej kwoty wynagrodzenia za bezumowne korzystanie z nieruchomości.

O kosztach procesu Sąd orzekł w punkcie IV wyroku, w oparciu o art. 98 § 1 k.p.c. w zw. z art. 108 k.p.c., tj. kosztami procesu Sąd obciążył w całości pozwaną spółkę, pozostawiając szczegółowe ich rozliczenie referendarzowi sądowemu.

Sąd wydał wyrok na posiedzeniu niejawnym. Sprawa została skierowana na posiedzenie niejawne (art. 15 zys² ust. 2 ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem przeciwdziałania i zwalczaniem (...)19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych), o czym zostali poinformowani pełnomocnicy stron, a żadna ze stron nie złożyła sprzeciwu.

ZARZĄDZENIE

1. (...)

2. (...)

3. (...)

4. (...)

SSR Marek Jasiński